

Černotín (k. ú. Hluzov, okr. Přerov) „Hluzovský kopec“.

Paleolit. Ojedinelé artefakty. Skupina/sít' sond. Záchraný výzkum.
Uložení nálezu: Archeologické centrum Olomouc, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.5489195N, 17.7681320E; 49.5503984N, 17.7705029E; 49.5508141N, 17.7726098E; 49.5500906N, 17.7734904E

Během roku 2022 byl proveden archeologický dohled a sondáž na katastru Hluzova v poloze „Hluzovský kopec“. Sondy odhalily stratigrafii geologických vrstev bez stop činnosti člověka. Sprašový sediment se navíc nacházel jen v jedné ze sond. Během prospekce bylo nalezeno několik artefaktů štipané industrie. Zřejmě paleolitickou složku představuje jeden vrták z menilitového rohovce, jeden artefakt s drobnou retuší a zbytek vytěženého jádra ze silicitu glacienních sedimentů. Několik dalších artefaktů neneslo stopy záměrné úpravy, jednalo se pouze o neopracovanou surovinu, snad odpad z výroby. Surovinová skladba byla rozmanitá, převažuje silicit glacienních sedimentů. K této komponentě lze snad přiřadit i zlomek hematitu/krevelu, jehož analogie shledáváme v nálezech ze zaniklé Hlavicovy jeskyně, kde byl v kontextu paleolitických nálezů. Mladší složku pak představují dva silicitové křesadlové kameny.

Zkoumaná lokalita se nachází severozápadně od Hluzova, místní části obce Černotín, směrem k městu Hranice, v předpolí lomu Černotín. Vzdálenost od výrazného návrší Velká Kobylanka je 1,1 km severovýchodním směrem. Nadmořská výška se pohybuje okolo 337–344 m. Terén v místě lokality je svažité, klesá směrem k jihovýchodu. Nejbližší současnou vodotečí je jihovýchodně situovaný Hluzovský potok, který se následně vlévá do Bečvy.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán rozšiřováním dobývací plochy vápencového lomu směrem k Černotínu. V prostoru lomu se původně nacházela lokalita Hranice IV – Hlavicova jeskyně, ze které byly sekundárně získány pravěké nálezy kamenných artefaktů a zvířecích kostí (Skutil 1954, 454; Škrdla, Nývltová Fišáková 2006). V blízkosti zkoumané plochy se nacházela i lomem rovněž zničená lokalita Hranice VII (Kostrhun, Neruda 2002, 107; Kostrhun 2005) a nově zjištěná lokalita v poloze „Nádavky“ (Schenk 2022).

Literatura

Kostrhun, P. 2005: Hranice (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 46, 185–187.

Kostrhun, P., Neruda, P. 2002: Černotín (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 43, 125–130.

Schenk, Z. 2022: Černotín (k. ú. Hluzov, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 63(1), 104.

Skutil, J. 1954: Příspěvek k poznání paleolitu Moravské brány. *Anthropozoikum* IV, 447–468.

Škrdla, P., Nývltová Fišáková, M. 2006: Hranice (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 47, 86–87.

Summary

A watching brief followed by test pits was conducted in 'Hluzovský kopec' field (Hluzov cadastral area, Přerov District) in 2022. Several chipped stone artefacts, including one borer and a fragment of a retouched tool, possibly an endscraper, were found during the survey. Other finds most probably represent only a raw material without being knapped.

Vít Záhorský

Černotín (k. ú. Hluzov, okr. Přerov) „Hluzovský kopec“, parc. č. 298/2.

Mladý paleolit. Ojedinelé artefakty. Povrchový sběr. Průzkum.
Uložení nálezu: Muzeum Komenského v Přerově, p. o.

Lokalizace: WGS-84: 49.548663N, 17.765892E

Během povrchové prospekce realizované v měsíci květnu 2022 při severozápadním okraji katastru obce Hluzov byly nalezeny ojedinelé patinované artefakty mladopaleolitického stáří. Lokalita se nachází na jižním okraji vápencového kamenolomu v poloze „Hluzovský kopec“ (obr. 5). Nadmořská výška v místě nálezu činí 361 m.

V roce 2022 zde byla provedena masivní skrývka nadložních vrstev v souvislosti s rozšiřováním dobývacího prostoru podél jihovýchodního okraje kamenolomu a plánovaným pokračováním těžby cementářských surovin v lomech Hranice a Černotín.

Jedná se o místo dalekého rozhledu, které směrem východním i jižním umožňuje optickou kontrolu okolních vrcholových partií Podbeskydské pahorkatiny.

Artefakty nalezenými ve svrchní úrovni skrývky byly zlomená patinovaná jednostranně retušovaná čepel a úštěp z eratického silicitu, které souvisí s aktivitami v období mladého paleolitu v okolí dnes odtěženého Hluzovského kopce.

Doklady paleolitického osídlení byly v tomto prostoru v minulosti zaznamenány již dřívějšími povrchovými sběry na více místech (Dvořák, Valoch 1962; Neruda, Kostrhun 2002, 106–107; 152; Kostrhun 2005, 185–187; Škrdla, Nývltová Fišáková 2006, 86–87; Schenk 2022, 104).

Literatura

Dvořák, J., Valoch, K. 1962: Příspěvek k poznání kvartéru v okolí Hranic na Moravě. *Anthropozoikum* XI, 153–162.

Kostrhun, P. 2005: Hranice (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 46, 185–187.

Neruda, P., Kostrhun, P. 2002: Hranice – Velká Kobylanka. Mladopaleolitická stanice v Moravské bráně. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales* LXXXVII(1–2), 105–156.

Schenk, Z. 2022: Černotín (k. ú. Hluzov, okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 63(1), 104.

Škrdla, P., Nývltová Fišáková, M. 2006: Hranice (okr. Přerov). *Přehled výzkumů* 47, 86–87.

Obr. 5. Černotín. Místo nálezu paleolitických artefaktů. Foto Z. Schenk.

Fig. 5. Černotín. A findspot of Paleolithic artefacts. Photo by Z. Schenk.

Summary

An isolated Upper Paleolithic artefact – a patinated blade made of erratic flint – was found in 2022 during a surface survey in Černotín (Hluzov cadastral area, Přerov District) in ‘Hluzovský kopec’ (Fig. 5) field near the 361 m elevation marker (plot No. 298/2).

Zdeněk Schenk

Dolní Cerekev (k. ú. Spělov, okr. Jihlava) „Příčník“; Spělov II.

Pozdní paleolit. Sídliště. Náhodný zásah/nález. Průzkum. Uložení nálezu: 1 ks dočasně u autora zprávy, 3 ks dočasně u nálezce.

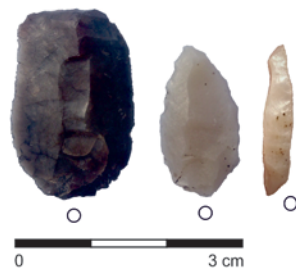
Lokalizace: WGS-84: 49.3277897N, 15.4351533E

Okolo r. 1988 vyzdvihl místní rodák P. Fexa na poli nad rybníkem v poloze „Příčník“, na nízkém návrší nad řekou Jihlavou, čtyři kusy retušované štípané industrie. Podle nálezce bylo na poli „pazourků“ na desítky, ale on podle svých slov bral do sbírkové vitríny jen kusy retušované a tvarem nebo surovinou líbivé. Z jeho jediného výběrového sběru pochází lehce přepálené škrabadlo z radiolaritu, opotřebované škrabadlo z krakelovaného rohovce typu Krumlovský les, varieta I (obr. 6) a retušovaný úštěp ze silicitu typu čokoláda. Nejvýraznějším kusem v drobné výběrové kolekci je hrůtek s otupeným bokem z rohovce typu Krumlovský les, varieta II (obr. 6). Za určení surovin děkuji A. Přichystalovi.

Tato lokalita byla v roce 2015 publikována J. Eignerem a jeho spolupracovníky (Eigner et al. 2015), kteří zde našli za tři sběry v letech 2010 a 2012–2013 dalších 71 kusů štípané industrie (z toho 11 nástrojů a retušovaných artefaktů), kterou na základě tří rydel a surovinového spektra s převahou importů zařadili do pozdního paleolitu.

Literatura

Eigner, J., Bartík, J., Petr, L. 2015: Předneolitické osídlení horního Pohlaví. K nálezovému potenciálu česko-moravské periferie. *Acta Musei Moraviae, Scientiae sociales C*(1), 33–95.

Obr. 6. Spělov. Škrabadlo a hrůtek s otupeným bokem. Foto P. Šmacha.

Fig. 6. Spělov. An endscraper and a backed point. Photo by P. Šmacha.

Summary

A small collection of the Late Paleolithic chipped industry, including endscrapers, a retouched flake and a backed point (Fig. 6), was discovered in ‘Příčník’ field (Spělov II site) in Dolní Cerekev (Jihlava District).

Petr Šmacha

Dolní Věstonice (okr. Břeclav)

„Nad Silnicí“; Dolní Věstonice I, parc. č. 2424.

Střední fáze mladého paleolitu. Plošný odkryv. Badatelský výzkum. Uložení nálezu: Archeologický ústav AV ČR Brno, v. v. i.

Lokalizace: WGS-84: 48.8798844N, 16.6690575E

V roce 2022 proběhl v rámci zapojení Střediska pro paleolit a paleoantropologii Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i., do projektu ERC „MAMBA“ rozsáhlý výzkum na klasické gravettské lokalitě Dolní Věstonice I (Absolon 1938; Bohmers 1941; Klíma 1983; Svoboda et al. 2018), který se zaměřil na část rozsáhlé mamutí skládky, nacházející se na východním okraji nálezového území. Její polohu známe ne z neznámějších objevů Karla Absolona (Oliva 2014), ale z exkavací Bohuslava Klímy v letech 1949 a 1968–1969 (Klíma 1963; 1969), z nichž poslední byla zatím nejrozsáhlejší. Nové otevření vrstev bylo vyvoláno potřebou získání nového archeozoologického materiálu pro výzkum archaické DNA, stabilních izotopů, rekonstrukce paleoenvironmentu a paleodemografického modelování. Cílem projektu je zjistit, proč a jak se tyto skládky vytvářely, a jaká byla jejich funkce z hlediska sídelních a subsistenčních strategií skupin lovců-sběračů, pohybujících se v oblasti mezi jižním Polskem, Moravou a Dolním Rakouskem v období před 35 až 25 tisíci lety.

Prvním úkolem bylo nalezení původního místa sondy z roku 1969, jelikož její absolutní souřadnice nebyly vzhledem k okolnostem zaznamenány. Vcelku rychle byl lokalizován východní okraj a následně byly vytyčeny sondy 1A a 1B. Dalším odkryvem byly odhaleny okraje výzkumu z roku 1949, které definovaly severní okraj skládky mamutích kostí. Samotná exkavace vrstev byla komplikována jejich výrazným svahovým posunem, který na lokalitě probíhá dodnes. Archeologické práce na lokalitě znepříjemňovalo počasí s extrémními letními teplotami a bleskovými přeháňkami, které několikrát zaplavily výzkumné sondy a způsobily tak výrazné opoždění ukončení terénních prací. I přes tyto komplikace se za účasti studentů, výzkumníků a týmů z více než deseti zemí zdárně podařilo zdokumentovat a vyzvednout odkryté nálezové situace a výzkum úspěšně ukončit (obr. 7).

V průběhu výzkumu bylo odhaleno celkem šest stratigrafických jednotek, bohatých na osteologický materiál, méně už na štípanou industrii. Vznik těchto vrstev byl nejspíše antropogenního původu, nálezová situace však odpovídala jejich přemístění v důsledku svahových posunů na lokalitě. Z movitých nálezů byl nejpočetnější osteologický materiál, který byl velice špatně zachován. Tento stav může být způsoben svahovými posuny,

Obr. 7. Dolní Věstonice. Celkový pohled na plochu výzkumu. Foto D. Chlachula.

Fig. 7. Dolní Věstonice. View of the excavation area. Photo by D. Chlachula.